

STASI komisarka Marta!

| *Mag. Igor Omerza* |

raziskovalec udbovskih arhivov, pisatelj in publicist

Evropska komisija je Elonu Musku naložila 120 milijonov evrov kazni zaradi kršitev akta o digitalnih storitvah. Muskova reakcija je bila togotna. V izbruhu jeze je »ministre in ministrice« Evropske komisije zmerjal s »STASI komisarji«. In tukaj ima Musk absolutno prav, vsaj v enem primeru, žal v slovenskem. Namreč, Marta Kos je bila sodelavka tajne politične policije, ponarodelo Udbe, STASI pa je bil skrajšani naziv za vzhodnonemško tajno policijo. No, Elon Musk to svetovno znano in zločinsko ime uporablja kot splošen pojem za vse tajne politične policije! Tako je Elon nevede zadel žebljico na glavico, vsaj za Marto, ko je pljuval po »STASI komisarjih«, saj je ona dejansko bila vpeta v tajno komunistično policijo Jugoslavije.

To je zdaj neizpodbitno dokumentirano v moji novi knjigi »Komisarka«. Knjigo je mogoče naročiti na dobraknjiga.si v slovenskem in angleškem jeziku. Poglejmo kratko vsebino!

V poglavju »Udba za začetnike« razložim domači in mednarodni javnosti zgodovino, organizacijo, metode in sredstva delovanja jugoslovanske tajne politične policije, pogovorno, ponarodelo, udomačeno, neuradno imenovane Udba, in v tem okviru nekatere posebnosti slovenskega dela te tajne policije, še posebej pa njenega regionalnega centra v Slovenj Gradcu, kjer so imeli Marto Kos alias vir Udbe Taro na tajni zvezi do marca 1990. Ker je bil takrat ta center ukinjen, je zadnje v Arhivu Slovenije ohranjeno poročanje Marte Kos alias zdaj že sodelavke Blanke bilo prejeto in sestavljeno v centru Udbe za mesto Maribor.

V naslednjem poglavju »Marta Kos za začetnike« podrobno prikažem šolsko, novinarsko, politično in poslovno pot Marte Kos, vse do njenega nastopa kot komisarke v Evropski komisiji. Zanimivo je primerjati, kaj je o zaposlitvi na Radiu DW povedala v medijih sama Marta Kos in kaj je o precej dolgotrajnem procesu pridobitve te službe obširno poročala Udba.

Tretje poglavje »Struna – zalezovanje Alojza Lampreta in RDW« je najboljše, zato ker sem zanj

našel največ udbovske dokumentacije. Tu pišem o tajnem Udbinem analiziranju radijske postaje Deutsche Welle in o tajnem zalezovanju Alojza Lampreta, ki je bil vodja slovenske sekcije tega radia. Kodno ime te operativne obdelave je bilo Struna.

V četrtem poglavju »Marta Kos kot TaraBlanka« vizualno prikažem in v celoti citiram vsebino vseh desetih v slovenskem arhivu najdenih tajnih dokumentov, v katerih se pojavlja Marta Kos kot vir Udbe s kodnim imenom Tara oz. nazadnje kot sodelavka Udbe Blanka oz. enkrat celo s pravim imenom.

V zadnjem poglavju »Marta Kos pred slovenskimi in evropskimi parlamentarci« podrobno, v luči novo objavljenih tajnih dokumentov, pokažem laži, ki jih je Marta Kos izrekla na komisarskih zaslišanjih v slovenskem in evropskem parlamentu. Npr.: ob zanikanju sodelova-

nja z Udbo – o tem jo je vprašal tudi poslanec iz Bolgarije Ilhan Kyuchuk – je Marta dejala: »Gre za mojo integriteto in vesela sem, da ste postavili to vprašanje, ker mi daje priložnost, da pred vami vsemi to razčistimo enkrat za vedno.« Hm, s knjigo Komisarka se je ta njena »večna« integriteta sesula v prah in pepel!

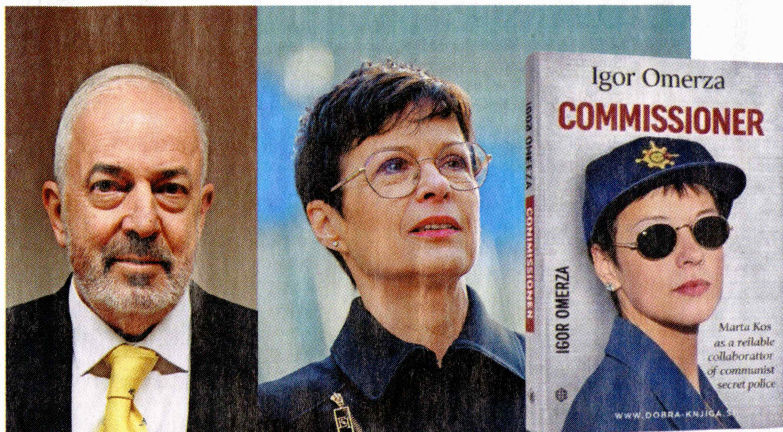
Ob tem je danes prava ironija brati Marto v Delu iz 9. avgusta 2003: »Ker

vsem govorim resnico, jim ne lažem, tudi od njih pričakujem, da mi bodo govorili resnico ... Če bi bila Harry Potter, bi uporabila čarobno palico in vsem tistim, ki govorijo resnico, dala liziko, vsem, ki lažejo, pa bi zlepila usta, nikoli več ne bi mogli govoriti. Ne samo laži.«

Zdaj ima Marta Kos priložnost, da se pokesa in pove vse o sodelovanju z Udbo, tudi o tistem, kar je uničeno. Pove naj npr., kdaj natančno je bila »vrbovana« (pridobljena), kdo jo je »vrboval« in zakaj se je kot še mladenka odločila za tak korak. Dalje, o kom vse je poročala in kaj je bilo v teh poročilih. Razkrije naj poštno javko, na katero je hodil udbaš Stojan Celin dvigovat njena poročila. Kdo je sodelavec Lovro, s katerim sta skupaj prepričevala in prepričala Alojza Lampreta, da je dobila službo v Kölnu. Bo šlo?

[D]

Komisarka Marta Kos vendarle sodelovala s SDV

Raziskovalec in pisatelj Igor Omerza je knjigo, prevedeno v angleščino, predstavil v Evropskem parlamentu v Strasbourgu, slovenski izvirnik pa v Muzeju slovenske osamosvojitve v Ljubljani.

Igor Omerza v svoji novi knjigi *Komisarka* razkriva dokumente Arhiva RS o sodelovanju evropske komisarke za širitev Marte Kos z nekdanjo Udbo. Na podlagi dokumentacije, ki jo je pridobil v Arhivu RS, Omerza razkriva, da je Marta Kos začela z nekdanjo Službo državne varnosti (SDV) oziroma Udbo sodelovati konec osemdesetih let, najprej kot vir, nato pa kot sodelavka jugoslovanske komunistične tajne policije. Kot registrirani vir je delovala pod kodnim imenom Tara in je poročala uslužbencu centra SDV v Slovenj Gradcu Stojanu Celinu, ta pa je njena poročila posredoval vodstvu SDV v Ljubljani, kjer sta jih brala vodilna udbovca Nikola Prokšelj in Jože Žabkar, ki sta pozneje sodelovala v aretaciji JBTZ.

S pomočjo SDV naj bi prišla do službe na radiu Deutsche Welle, nato je bila po ugotovitvah Omerze povišana v sodelavko SDV s kodnim imenom Blanka. Tam je analizirala delovanje te radijske postaje in zalezovala Alojza Lampreta, ki je bil vodja slovenske sekcije tega radia. Omerza v knjigi opisuje, koga vse je Udba angažirala, da o tem radiu poročajo. Med uslužbenci tega radia je bil tudi Saša Veronik, ki je imel kodno ime Mile Babnik, vendar so ga kmalu opustili, saj z njegovimi informacijami niso bili zadovoljni. Marta Kos naj bi prodrla tudi v nemško javno radiotelevizijo ZDF in nato poročala jugoslovanski tajni policiji. Njena poročila so brali tudi v zvezni upravi SDV v Beogradu, ki jo je takrat vodil Zdravko Mustač,

ki je bil pred leti v Nemčiji obsojen zaradi udbovske organizacije umorila hrvaškega direktorja Stjepana Đurekovića leta 1983.

Omerza v knjigi objavlja in analizira tudi vseh deset v slovenskem arhivu najdenih dokumentov, v katerih se Kosova pojavlja kot vir oziroma sodelavka Udbe. Glede na to, da je bilo uničenega približno 90 odstotkov udbovskega gradiva, sklepa, da je bilo teh dokumentov dejansko veliko več, morda celo sto. Zadnje poročilo, v katerem se pojavlja, je bilo sestavljeno marca 1990 v centru SDV za mesto Maribor, ker so pred tem ukinili svoj center v Slovenj Gradcu. V centralni evidenci, pozneje objavljeni na udba.net, je navedena s številko 14000, kar je oznaka za vire, to pa zato, ker je bila ta evidenca sestavljena leta 1987.

Marta Kos je pred evropskimi poslanci pred imenovanjem za komisarko zanimala, da bi sodelovala z nekdanjo jugoslovansko tajno službo, Omerza jo z dokumenti postavlja na laž. V video predstavitvi Omerzove knjige o slovenski komisarki očitajo vladi Roberta Goloba, da se ni pozanimala pri Arhivu glede njene vloge v SDV in da je s tem z njeno udbovsko preteklostjo obremenila Evropsko komisijo pod vodstvom Ursule von der Leyen. Omerza je svojo knjigo, prevedeno v angleščino, predstavil tudi v Evropskem parlamentu v Strasbourgu, kjer ga je gostila evropska poslanka SDS Romana Tomc.

IGOR KRŠINAR

FOTO: PRIMOŽ LAVRE, EVROPSKA KOMISIJA